

LETECKÝ A NÁMORNÝ VYŠETROVACÍ ÚTVAR
Námestie slobody 6, P.O.BOX 100
810 05 Bratislava 15

Z Á V E R E Č N Á S P R Á V A

o bezpečnostnom vyšetovaní vážneho incidentu

lietadla typu **PS-28 Cruiser**

poznávacej značky **OM-ARX**

Ev.č.: **SKS2017002**

Bezpečnostné vyšetovanie leteckej mimoriadnej udalosti bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 o vyšetovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve, ktorými sa riadi vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13, Vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve.

Výhradným cieľom bezpečnostného vyšetovania je zistenie príčin vzniku udalosti a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti alebo iné dokumenty, vzťahujúce sa k bezpečnostnému vyšetovaniu predmetnej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak, len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých mimoriadnych udalostí s obdobnými príčinami.

A. ÚVOD

Prevádzkovateľ / Vlastník:	AeroRelax s.r.o.
Typ prevádzky:	športové a rekreačné lietanie / výcvikový samostatný navigačný let
Typ lietadla:	PS-28 Cruiser
Poznávacia značka:	OM-ARX
Miesto vzletu:	letisko Boleráz / LZTR
Fáza letu:	pristátie
Miesto udalosti:	LZTR
Dátum a čas udalosti:	24.06.2017, 10:35

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 24.06.2017 o 10:35 pri pristátí a po dotyku na tri body došlo k niekoľkým po sebe nasledujúcim odskokom lietadla, ktoré mali za následok zlomenie predného podvozku a vrtule.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti bol ustanovený:

Ing. Juraj GYENES

Správu vydáva:

Letecký a námorný vyšetovací útvar
Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

V daný deň pilot-žiak pred kritickým letom vykonal dva lety – prvý let s inštruktorom, druhý let – samostatný navigačný let, bez problémov. Na svoj tretí let – samostatný navigačný let odštartoval o 08:55 z letiska LZTR. Let prebiehal bez problémov až do fázy priblíženia na pristátie, kedy po priblížení na vyššej rýchlosti pilot dosadol na tri body a lietadlo po dotyku predného podvozku niekoľkokrát odskočilo, pričom sa odlomila predná podvozková noha a následne bola poškodená vrtuľa. Pri udalosti nebol nikto zranený.

Denná doba: deň
Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenia osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Ostatné osoby
Smrteľné	-	-	-
Vážne	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranení	1	-	-

1.3 Poškodenie lietadla

Pri udalosti bol zničený predný podvozok, vrtuľa, zdeformovaný výfuk, potrubie kúrenia, prasknuté uloženie motora, pokrútená podlaha kabíny, pokrútený poťah v spodnej časti trupu.

1.4 Ostatné škody

Leteckému a námornému vyšetrovaciemu útvaru neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o leteckom personáli

Pilot - žiak:

občan Slovenskej republiky, vek 36 rokov, držiteľ preukazu leteckého personálu pilot-žiak, vydaného leteckou školou.

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti

2. triedy s vyznačenou platnosťou do 23.05.2021
LAPL s vyznačenou platnosťou do 23.05.2021.

Letové skúsenosti:

Celkový nálet pilota: 48 h 43 min

Na type celkovo: 21 h 57 min

Za posledných 90 dní: 12 h 46 min

Za posledných 30 dní: 3 h 18 min

1.6 Informácie o lietadle

Typ: PS-28 Cruiser

Poznávacia značka: OM-ARX

Výrobné číslo: P1102040

Výrobca: Czech Sport Aircraft a.s. Kunovice, ČR

Osvedčenie o zápise do registra lietadiel č. 1106/01, vydané Leteckým úradom SR dňa 22.06.2012.

Obmedzené osvedčenie letovej spôsobilosti č. 1106/1, vydané Leteckým úradom SR dňa 22.06.2012.

Osvedčenie o overení letovej spôsobilosti č. 1106/1-092/17, vydané oprávnenou organizáciou Slovenský národný aeroklub gen. M.R.Štefánika dňa 06.06.2017, s vyznačenou platnosťou do 09.06.2018.

Zákonné poistenie: Association of Underwriters - Lloyd's, č.OM 2017 902 18, platné do 02.05.2018.

1.7 Meteorologická situácia

Jasno, oblačnosť 3-4/8, dohľadnosť nad 10 km.

1.8 Navigačné zariadenia

Neuvádza sa.

1.9 Spojenie

Neuvádza sa.

1.10 Informácie o letisku

Letisko LZTR – neverejné letisko, vzletová prístávka dráha/VPD 14/32, rozmery 1200 x 60 m tráva, ELEV 200 m.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

Lietadlo nebolo vybavené prostriedkami na zaznamenávanie parametrov letu.

1.12 Informácia o dopade a troskách

Lietadlo po odskokoch zostalo stáť na VPD 14.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Pri leteckej udalosti nebol nikto zranený.

1.14 Požiar

Nevznikol.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať.

1.16 Testy a výskum

Neuvádza sa.

1.17 Informácie o organizáciách a riadení

Letová činnosť bola vykonávaná v súlade s leteckými predpismi, ktoré sú platné na území Slovenskej republiky.

1.18 Doplnkové informácie

U pilota bola vykonaná dychová skúška na prítomnosť alkoholu s negatívnym výsledkom.

1.19 Spôsoby odborného vyšetrovania

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

Činnosť pilota

Pilot riadil lietadlo tak, že ho priviedol do fázy priblíženia na pristátie na väčšej rýchlosti a napriek tomu, že si to uvedomoval a snažil sa pomocou vysunutia pristávacích klapiek na maximálnu možnú výchylku rýchlosť znížiť, vzhľadom na malé skúsenosti situáciu podcenil, nevedomoval si možné následky a snažil sa pritlačiť lietadlo na tri body. Lietadlo po dotyku predného podvozku s povrchom VPD odskočilo („kozel“) do výšky niekoľkých metrov a vzápätí nasledovalo niekoľko ďalších odskokov, ktoré sa skončili zlomením predného podvozku. Po zlomení podvozku nos lietadla klesol na povrch VPD, došlo k zlomeniu rotujúcej vrtule a lietadlo skízlo po trávinatej ploche.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku vážneho incidentu

3.1 Zistenia

Pilot

- mal podľa predloženej dokumentácie platné kvalifikácie pre vykonávanie letov na danej kategórii lietadiel,
- mal malé letové skúsenosti,
- v čase leteckej udalosti nebol pod vplyvom alkoholu, drog ani bežných liečiv, ktoré mohli znížiť pozornosť počas letu.

Lietadlo

Malo platnú dokumentáciu a nevykazovalo žiadnu poruchu pred leteckou udalosťou.

3.2 Príčiny vzniku vážneho incidentu

Nesprávne vykonaný rozpočet na pristátie, väčšia približovacia/pristávacia rýchlosť a nezvládnutá technika pilotáže pri nezdarenom pristátí – odskoku.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Záverečná správa z vyšetrovania predmetného vážneho incidentu neobsahuje žiadne odporúčania.

V Bratislave, 05.02.2018